

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL VIEŠŲJŲ PASTATŲ ENERGINIO EFEKTYVUMO DIDINIMO PROGRAMOS PATVIRTINIMO

2014 m. lapkričio 26 d. Nr. 1328
Vilnius

Vadovaudamasi 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL 2012 L 315, p. 1), kurioje nustatoma bendra energijos vartojimo efektyvumo skatinimo Europos Sąjungoje priemonių sistema, siekiant užtikrinti, kad 2020 metais būtų pasiektas Europos Sąjungos valstybėse narėse 20 procentų energijos vartojimo efektyvumo tikslas ir sudarytos sąlygos toliau didinti energijos vartojimo efektyvumą, 5 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a** :

1. Patvirtinti Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programą (pridedama).
2. Pavesti:
 - 2.1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai – iki 2015 m. balandžio 1 d. patvirtinti Savivaldybių viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo projektų rengimo ir atrankos tvarkos aprašą;
 - 2.2. Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai – iki 2015 m. vasario 1 d. patvirtinti Valstybei nuosavybės teise priklausančių tinkamų atnaujinti pastatų sąrašo sudarymo metodiką.
3. Rekomenduoti savivaldybėms dalyvauti įgyvendinant šiuo nutarimu patvirtintą programą.

Ministras Pirmininkas

Algirdas Butkevičius

Aplinkos ministras

Kęstutis Trečiokas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2004 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2015 m. lapkričio 18 d. nutarimo Nr. 1209
redakcija)

VIEŠŲJŲ PASTATŲ ENERGINIO EFEKTYVUMO DIDINIMO PROGRAMA

I SKYRIUS IŽANGA

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa (toliau – Programa) nustato valstybei ir savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių ir jų naudojamų viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų atrankos sąlygas, atrinktų projektų finansavimo ir įgyvendinimo reikalavimus.

2. Programa siekiama didinti energijos vartojimo viešiesiems pastatams šildyti ir apšviesti efektyvumą, užtikrinti, kad veiksmingai būtų naudojamos Lietuvos Respublikos valstybės lėšos, skiriamos viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumui didinti ir viešiesiems pastatams eksploatuoti, mažinti į atmosferą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (CO₂), užtikrinti viešųjų pastatų infrastruktūros atitiktį higienos normų reikalavimams.

3. Programa susijusi su šių teisės aktų įgyvendinimu:

3.1. 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL 2012 L 315, p. 1) (toliau – Direktyva), kurioje nustatyta bendra energijos vartojimo efektyvumo skatinimo Europos Sąjungoje priemonių sistema, siekiant užtikrinti, kad 2020 metais būtų pasiektas Europos Sąjungos valstybėse narėse 20 procentų energijos vartojimo efektyvumo tikslas ir sudarytos sąlygos toliau didinti energijos vartojimo efektyvumą; vadovaujantis Direktyvos 5 straipsnio nuostatomis, kiekviena valstybė narė privalo užtikrinti, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. kasmet būtų renovuojama 3 procentai bendro valstybės subjektams priklausančių ir jų naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų pastatų patalpų ploto, kad būtų įvykdyti bent minimalūs pastatų energinio naudingumo reikalavimai, kaip jie nustatyti pagal 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL 2010 L 153, p. 13) 4 straipsnį;

3.2. 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“;

3.3. Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“;

3.4. Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. lapkričio 6 d. nutarimu Nr. XI-2375 „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos patvirtinimo“.

4. Programoje vartojamos sąvokos:

4.1. **Energijos vartojimo efektyvumas** – darbo, paslaugų, prekių, gautos energijos ir pirminės arba galutinės energijos sąnaudų santykis.

4.2. **Energijos taupymo paslaugų teikėjas** (toliau – ETPT) – asmuo, teikiantis energijos vartojimo efektyvumo paslaugas ir (arba) energijos vartojimo efektyvinimo priemonės Projekto vykdytoji (kaip jis apibrėžtas Programos 4.8 papunktyje).

4.3. **ETPT modelis** – viešojo pastato energijos vartojimo efektyvumo didinimo projekto finansavimo ir įgyvendinimo forma, kai ETPT, sudarydamas su Projekto vykdytoju energijos vartojimo efektyvumo paslaugų sutartį, investuoja į pastato energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir per sutarties galiojimo laikotarpį, teikdamas sutartyje nustatytas paslaugas, garantuoja tam tikrą energijos sutaupymų lygį, o Projekto vykdytojas padengia ETPT turėtas išlaidas ir investicijas.

4.4. **Gražinamoji subsidija** – viešojo pastato energijos vartojimo efektyvumo didinimo projekto finansavimo ir įgyvendinimo forma, kai projektui skiriamos finansavimo lėšos, kurias visas arba jų dalį projekto sutartyje nustatytais sąlygomis Projekto vykdytojas privalo grąžinti.

4.5. **Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašas** – energetikos ministro patvirtintas valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų naudojamų pastatų sąrašas, sudarytas valstybei nuosavybės teise priklausančius šildomus ir (arba) vėsinamus valstybės institucijų ir įstaigų naudojamus pastatus įvertinus pagal energetikos ministro patvirtintoje Valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų – valstybinio administravimo subjektų – naudojamų pastatų, tinkamų atnaujinti, sąrašo sudarymo metodikoje (toliau – Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašo sudarymo metodika) nustatytus kriterijus ir reikalavimus.

4.6. **Valstybės projektų sąrašas** – iš Europos Sąjungos struktūrinių ir investicinių fondų lėšų siūlomų finansuoti valstybės projektų sąrašas.

4.7. **Viešasis pastatas** – valstybei ar savivaldybėms nuosavybės teise priklausančios šildomi ir (arba) vėsinami administracinės, kultūros, mokslo, sporto, gydymo, viešbučių, bendrabučių, specialiosios ir gyvenamosios (įskaitant įvairių socialinių grupių namus) paskirties pastatai.

4.8. **Viešojo pastato energijos vartojimo efektyvumo didinimo projekto vykdytojas** (toliau – Projekto vykdytojas) – valstybei nuosavybės teise priklausančius viešuosius pastatus patikėjimo arba panaudos teise valdantys subjektai (išskyrus valstybės įmones), centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas (išimtis dėl valstybės įmonių jam

netaikytina) ir savivaldybių vykdomosios institucijos, įgyvendinantys atitinkamai valstybei arba savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektus.

5. Kitos Programoje vartojamos sąvokos (nenurodytos 4 punkte) atitinka sąvokas, apibrėžtas 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimą reglamentuojančiuose teisės aktuose, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatyme ir Lietuvos Respublikos investicijų įstatyme.

ANTRASIS SKIRSNIS SOCIALINĖ-EKONOMINĖ APLINKA

6. Valstybės įmonės Registrų centro duomenimis, 2014 m. sausio 1 d. Nekilnojamojo turto registre įregistruoti 13 123 viešieji pastatai, kurie nuosavybės teise priklauso valstybei ir savivaldybėms. Šių pastatų plotas – apie 14,8 mln. kv. metrų. Apie 5 500 pastatų (5,9 mln. kv. metrų) nuosavybės teise priklauso valstybei. Apie 7 600 pastatų (8,9 mln. kv. metrų) nuosavybės teise priklauso savivaldybėms.

7. Apytiksliai 89 procentai šių pastatų pastatyti 1900–1990 metais, kai vyravo plytinių ir stambiaplokščių pastatų statyba. Šie pastatai neatitinka dabar galiojančių pastatams keliamų energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų, jiems šildyti per metus vidutiniškai suvartojama apie 2 300 GWh šilumos energijos. Tokie pastatai priskiriami D, E, F ir G pastato energinio naudingumo klasėms, o šilumos energijos sąnaudos, išreikštos kilovatvalandėmis 1 kv. metrui patalpų naudingojo ploto, juose – nuo 160–610 kWh/m² per metus. Dėl menko viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo ir didelių jų priežiūros ir eksploataavimo sąnaudų šiuo metu teikiamų viešųjų paslaugų savikaina atitinkamai didesnė.

8. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšomis Lietuvoje 2007–2013 metais atnaujinti (modernizuoti) 906 viešieji pastatai (iš jų 438 mokyklos). Šių pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų įgyvendinimą administravo Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, tam minėtu laikotarpiu skirta apie 300 mln. eurų. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektams taikytas toks finansavimo būdas, kai projektams įgyvendinti finansavimas (subsidijs) skiriamas nesiejant šių investicijų ir siekiamo rezultato su investicijų atsipirkimu ir padengimu iš sutaupytos šilumos energijos.

9. Vidutinė vieno energijos vartojimo efektyvumo didinimo projekto investicijų suma – apie 500 tūkst. eurų, investicijų suma 1 kv. metrui – nuo 130 iki beveik 490 eurų. Įgyvendintų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų investicijų analizė rodo, kad didžiausios investicijos tenka gydymo paskirties pastatams. Šios paskirties pastato energijos vartojimo efektyvumo didinimo projekto vidutinė vertė – beveik 900 tūkst. eurų, tai yra investicijos į šių pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą dvigubai didesnės nei kitų viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektuose nurodyta investicijų suma.

10. Nustatyta, kad savivaldybių viešųjų pastatų ir valstybei priklausančių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimui finansuoti trūksta atitinkamai 146,8 ir 66,9 mln. eurų. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu ir Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu, biudžetinės įstaigos savo vardu negali skolintis lėšų, prisiimti jokių skolinių įsipareigojimų, todėl trūkstamų lėšų turėtų būti gaunama iš privačių investuotojų, jiems perduodant energijos vartojimo efektyvumo didinimo projekto įgyvendinimo riziką, susietą su apmokėjimu už pasiektus rezultatus.

11. Viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektams įgyvendinti dažniausiai naudotos sienų, stogo, cokolio šiltinimo, langų ir durų keitimo, šildymo sistemos atnaujinimo priemonės. Įdiegus energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones, atnaujintuose viešuosiuose pastatuose per metus sutaupyta 215,08 GWh energijos.

II SKYRIUS

PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI, VERTINIMO KRITERIJAI IR JŲ REIKŠMĖS

PIRMASIS SKIRSNIS

PROGRAMOS TIKSLAS

12. Programos tikslas – didinti energijos vartojimo viešiesiems pastatams šildyti ir apšviesti efektyvumą ir atnaujintuose viešuosiuose pastatuose iki 2020 metų sutaupyti 60 GWh metinės pirminės energijos, užtikrinti, kad veiksmingai būtų naudojamos Lietuvos Respublikos valstybės lėšos, skiriamos viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumui didinti ir viešiesiems pastatams eksploatuoti, mažinti į atmosferą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (CO₂), užtikrinti viešųjų pastatų infrastruktūros atitiktį higienos normų reikalavimams.

13. Siekiant Programos tikslo, finansuojami gali būti tik tie viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektai, kurie atitinka visas šias sąlygas:

13.1. projektą įgyvendinant, bus padidintas viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumas – pasiekta mažiausiai C energinio naudingumo klasė, padidintas arba išlaikytas esamas viešųjų pastatų ploto naudojimo efektyvumas;

13.2. siekiant didinti viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumą arba taupyti energiją, atliekami pasirinkti Programos 2 priede nurodyti veiksmai (priemonės);

Punkto pakeitimai:

Nr. [539](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-07-04, i. k. 2017-11472

13.3. grąžinamosios subsidijos atveju parengiamas toks viešojo pastato investicijų projektas, kuriame viešojo pastato investicijų projekto įgyvendinimo alternatyva yra optimali pagal viešojo pastato investicijų projekte apskaičiuotas finansinių ir ekonominių rodiklių reikšmes;

Punkto pakeitimai:

Nr. [539](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-07-04, i. k. 2017-11472

13.4. bent 51 procentas viso pastato ploto nuosavybės teise priklauso valstybei ar savivaldybei ir bent 51 procentas viso pastato ploto naudojamas pastatų valdytojų, nurodytų Programos 4.8 papunktyje, taip pat yra visų pastato patalpų savininkų rašytinis susitarimas dėl pastato energijos vartojimo efektyvumo projekto vykdymo.

ANTRASIS SKIRSNIS PROGRAMOS UŽDAVINIAI IR TIKSLINĖ GRUPĖ

14. Programos tikslo siekiama įgyvendinant šiuos uždavinius:

14.1. pirmasis uždavinys – įgyvendinti valstybės viešųjų pastatų tvarų energijos vartojimo efektyvumą užtikrinančias technines ir organizacines priemones;

14.2. antrasis uždavinys – įgyvendinti savivaldybių viešųjų pastatų tvarų energijos vartojimo efektyvumą užtikrinančias technines ir organizacines priemones.

15. Programos tikslinė grupė – viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų vykdytojai.

TREČIASIS SKIRSNIS PROGRAMOS TIKSLO IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJAI IR JŲ REIKŠMĖS

16. Programos tikslo pasiekimo vertinimo kriterijus (rezultato kriterijus) – bendras atnaujintuose viešuosiuose pastatuose sutaupyta metinės pirminės energijos kiekis nuo Programos įgyvendinimo pradžios iki 2020 metų – 60 GWh.

17. Programos uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijai (produkto kriterijai) yra šie:

17.1. pirmojo uždavinio:

17.1.1. pradėjus įgyvendinti Programą, kasmet renovuota mažiausiai 3 procentai bendro valstybei nuosavybės teise priklausančių ir jos naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų pastatų patalpų ploto, apskaičiuoto pagal praėjusių metų duomenis, kaip nurodyta Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašo sudarymo metodikoje (už šio kriterijaus atitiktį atsakinga Lietuvos Respublikos energetikos ministerija);

17.1.2. bendras atnaujintas valstybei nuosavybės teise priklausančių viešųjų pastatų plotas, kai pasiekama mažiausiai C energinio naudingumo klasė, nuo Programos įgyvendinimo pradžios iki 2020 metų – 470 tūkst. kv. metrų (už šio kriterijaus atitiktį atsakinga Lietuvos Respublikos energetikos ministerija);

17.2. antrojo uždavinio – bendras atnaujintas savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių viešųjų pastatų plotas, kai pasiekama mažiausiai C energinio naudingumo klasė, nuo Programos įgyvendinimo pradžios iki 2020 metų – 230 tūkst. kv. metrų (už šio kriterijaus atitiktį atsakinga Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija);

17.3. pirmojo ir antrojo uždavinių – bendras į atmosferą neišmestų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis nuo Programos įgyvendinimo pradžios iki 2020 metų – 14 tūkst. tonų (už šio kriterijaus atitiktį atsakinga Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija).

III SKYRIUS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS ĮGYVENDINANT PROGRAMĄ DALYVAUJANČIOS INSTITUCIJOS

18. Įgyvendinant Programą pagal kompetenciją dalyvauja šios institucijos:

18.1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, kuri atsakinga už savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą, atitiktį Programos 16 punkte, 17.2 ir 17.3 papunkčiuose nurodytiems kriterijams;

18.2. viešojo įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra, kuri atsakinga už savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų atranką, stebėseną, skatinimo priemonių (investicijų projektų parengimo organizavimas ir savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo proceso dalyvių mokymas ir konsultavimas) įgyvendinimą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [152](#), 2016-02-18, paskelbta TAR 2016-02-24, i. k. 2016-03585

18.3. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, kuri atsakinga už valstybės viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą, atitiktį Programos 16 punkte ir 17.1 papunktyje nurodytiems kriterijams;

18.4. valstybės įmonė Energetikos agentūra, kuri atsakinga už ekspertines konsultacijas energijos vartojimo audito ir kitais energijos vartojimo efektyvumo didinimo klausimais;

18.5. finansų įstaiga, kuri:

18.5.1. vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“, atlieka tarpinės institucijos funkcijas, kai 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioritetų priemonės įgyvendinamos grąžinamųjų subsidijų būdu;

18.5.2. atsakinga už Energijos efektyvumo fondo, teikiančio finansines paslaugas valstybės viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektams, administravimą;

18.5.3. atsakinga už fondų fondo, kaip jis apibrėžtas 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), 2 straipsnio 27 punkte, valdymą arba, kai fondų fondas nesteigiamas, finansinių priemonių, finansuojamų iš nacionalinio biudžeto, Europos Sąjungos, tarptautinių finansų institucijų ir (ar) kitų lėšų, įgyvendinimą

būsto ir viešosios infrastruktūros objektų atnaujinimo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityse (vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. rugpjūčio 5 d. nutarimu Nr. 814 „Dėl Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 12 straipsnio įgyvendinimo“).

ANTRASIS SKIRSNIS
VALSTYBĖS VIEŠŲJŲ PASTATŲ ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO
DIDINIMAS.
PIRMOJO PROGRAMOS UŽDAVINIO ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS IR VEIKLOS

19. Pirmasis Programos uždavinys – įgyvendinti valstybės viešųjų pastatų tvarų energijos vartojimo efektyvumą užtikrinančias technines ir organizacines priemones – įgyvendinamas tokiomis priemonėmis:

19.1. organizacinėmis, skirtomis:

19.1.1. esamoms lėšoms padidinti ir papildomoms lėšoms pritraukti;

19.1.2. pastatų energijos vartojimo efektyvumo tvarumui užtikrinti;

19.2. techninėmis, skirtomis pastatų energijos vartojimo efektyvumui užtikrinti.

20. Organizacinės priemonės, nurodytos Programos 19.1.1 papunktyje, įgyvendinamos vykdant šias veiklas:

20.1. įsteigiant įvairius finansavimo šaltinius jungiantį fondą;

20.2. sukuriant grąžinamosios subsidijos priemones;

20.3. parengiant privataus kapitalo naudojimo pradėjus vykdyti atnaujinimo veiklas taisykles.

21. Organizacinės priemonės, nurodytos Programos 19.1.2 papunktyje, įgyvendinamos atliekant atnaujinamo viešojo pastato ploto ir teikiamų viešųjų paslaugų atitikties analizę, kaip nurodyta Programos 24 punkte.

22. Techninės priemonės, nurodytos Programos 19.2 papunktyje, įgyvendinamos vykdant Programos 1 priede nurodytas veiklas.

TREČIASIS SKIRSNIS
PIRMOJO PROGRAMOS UŽDAVINIO ĮGYVENDINIMAS

23. Didinant valstybės viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumą, atliekami šie energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų rengimo ir įgyvendinimo veiksmai:

23.1. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija sudaro Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašą. Šiame sąraše nurodyti viešieji pastatai, atsižvelgiant į viešojo pastato paskirtį ir siekiant užtikrinti jų atnaujinimo ir finansavimo kompleksiskumą, suderinti su ministerijomis pagal kompetenciją, atsižvelgiant į viešojo pastato paskirtį ir ministerijų galimybes finansuoti Programos 2 priede nenurodytus veiksmus (priemones).

23.2. Tinkamų atnaujinti pastatų sąraše esančio viešojo pastato valdytojas užsako atlikti energijos vartojimo auditą ir grąžinamosios subsidijos atveju parengia viešojo pastato investicijų projektą, kaip nustatyta 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

23.3. Viešojo pastato valdytojas, atlikus energijos vartojimo auditą, gali kreiptis į Programos 18.5 papunktyje nurodytą finansų įstaigą dėl viešajam pastatui atnaujinti reikalingų finansinių priemonių skyrimo iš Energijos efektyvumo fondo lėšų. Programos 18.5 papunktyje nurodyta finansų įstaiga, įvertinusi viešojo pastato valdytojo parengtą energijos vartojimo audito ataskaitos atitiktį Programos nuostatomis, priima sprendimą, ar viešojo pastato atnaujinimas gali būti finansuojamas Energijos efektyvumo fondo lėšomis, taikant ETPT modelį arba tiesiogiai teikiant paskolą Projekto vykdytojui.

23.4. Jeigu Programos 18.5 papunktyje nurodyta finansų įstaiga priima sprendimą, kad finansavimas viešajam pastatui, įtrauktam į Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašą, atnaujinti negali būti skiriamas iš Energijos efektyvumo fondo lėšų, viešojo pastato valdytojas gali kreiptis į Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją dėl grąžinamosios subsidijos skyrimo ir viešojo pastato investicijų projekto įtraukimo į energetikos ministro tvirtinamą Valstybės projektų sąrašą, kaip nustatyta 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

23.5. Į Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašą neįtrauktų valstybės viešųjų pastatų atnaujinimas gali būti finansuojamas iš Energijos efektyvumo fondo, jeigu atliktas energijos vartojimo auditas ir įvykdyti Programos 24–26 punktuose nustatyti reikalavimai.

23.6. Jeigu Programos 18.5 papunktyje nurodyta finansų įstaiga priima sprendimą įgyvendinamą viešojo pastato energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektą finansuoti iš Energijos efektyvumo fondo lėšų pagal ETPT modelį, Projekto vykdytojas, vadovaudamasis energetikos ministro patvirtintais ETPT modelio įgyvendinimo tipiniais dokumentais: technine specifikacija, paslaugų teikėjų kvalifikacijos įvertinimo reikalavimais, teikėjų pasiūlymų vertinimo kriterijais ir tipine energijos taupymo paslaugų sutartimi, – vykdo viešuosius pirkimus ir pasirašo su ETPT energijos vartojimo efektyvumo paslaugų sutartį.

23.7. Investicijų dalis, tenkanti Programos 2 priedo 11–13 punktuose nurodytiems veiksams (priemonėms) įgyvendinti ir visų įgyvendinant Programos 2 priede nurodytus veiksmus (priemones) padarytų pastato konstrukcijų ir kitų elementų fizinių pažeidimų pradinei būklei atkurti, neturi viršyti 20 procentų visos investicijų sumos. Programos 2 priedo 11–13 punktuose nurodyti veiksmai (priemonės) nefinansuojami, jeigu viešajame pastate tuo pačiu metu atliekami statybos darbai finansuojami iš kitų 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priemonių ar kitų finansavimo šaltinių.

Punkto pakeitimai:

Nr. [539](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-07-04, i. k. 2017-11472

24. Analizuojant, ar atnaujinamo viešojo pastato plotas atitinka teikiamų viešųjų paslaugų apimtį, jeigu numatomo atnaujinti viešojo pastato pagrindinis arba naudingasis plotas viršija viešosioms paslaugoms teikti reikalingą viešųjų pastatų pagrindinį arba naudingąjį plotą, nustatomą pagal Lietuvos higienos normų reikalavimus, investicijų projekte, suderinus su centralizuotai valdomo valstybės turto valdytoju, turi būti įvertinta galimybė sutelkti šiame (-iuose) pastate (-uose) daugiau nei vieną viešųjų paslaugų teikėją arba pakeisti esamą pastatą (jį parduoti, nugriauti, perduoti ar kitaip) kitu pastatu (jį įsigyti, pastatyti, perimti ar kitaip).

Jeigu nė viena šių galimybių nepasirenkama, investicijų projekte turi būti nurodyta motyvuota tokio nepasirinkimo priežastis.

25. Siekdamas užtikrinti Programos 13.1 papunktyje nustatytų reikalavimų įgyvendinimą, viešojo pastato valdytojas parengia viešojo pastato naudojimo planą, kuris privalo būti raštu patvirtintas ministerijos pagal kompetenciją, atsižvelgiant į viešojo pastato paskirtį (jeigu tai valstybės nuosavybės teise valdomi administracinės paskirties pastatai, – centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo). Viešojo pastato naudojimo plane privalo būti nustatyta, kad viešasis pastatas pagal paskirtį bus naudojamas ne trumpiau kaip 10 metų. Viešojo pastato naudojimo plane taip pat turi būti nustatyta, kaip bus naudojamas viešasis pastatas, užtikrinant, kad jo ploto naudojimo efektyvumas atitiks Programos 13.1 papunktyje nurodytus reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [152](#), 2016-02-18, paskelbta TAR 2016-02-24, i. k. 2016-03585

Nr. [539](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-07-04, i. k. 2017-11472

26. Projekto finansavimo sutartyje Projekto vykdytojas įpareigojamas grąžinti pagal Programą gautą finansavimą, jeigu pastato naudojimo planas visiškai arba iš dalies nevykdomas arba vykdomas nesilaikant pastato naudojimo plane numatytų įsipareigojimų.

27. Suderinusi su Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija iki einamųjų metų kovo 1 d. teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei tvirtinti metinę įsipareigojimų, planuojamų priimti taikant ETPT modelį, apimtį, taip pat išsamią informaciją, kurios reikia priimtų įsipareigojimų poveikiui valdžios sektoriaus skolos ir deficito rodikliams nustatyti. Apsvarsčiusi gautus duomenis, Lietuvos Respublikos Vyriausybė priima nutarimą, kuriuo tvirtina įsipareigojimų, planuojamų priimti taikant ETPT modelį, dydį.

28. Pagal Programą įgyvendinamų valstybės viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų stebėseną vykdo Lietuvos Respublikos energetikos ministerija arba Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos įgaliotas jai pavaldus viešasis juridinis asmuo.

29. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija informaciją apie Programos įgyvendinimą, kiek tai susiję su valstybės viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimu, kasmet teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei savo metinėse veiklos ataskaitose.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

SAVIVALDYBIŲ VIEŠŲJŲ PASTATŲ ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMAS. ANTROJO PROGRAMOS UŽDAVINIO ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS IR VEIKLOS

30. Antrasis Programos uždavinys įgyvendinamas šiomis priemonėmis:

30.1. organizacinėmis, skirtomis savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumui didinti skirtoms Europos Sąjungos fondų lėšoms padidinti, pritraukiant privačias lėšas;

30.2. techninėmis, skirtomis pastatų energijos vartojimo efektyvumui užtikrinti.

31. Programos 30.1 papunktyje nurodyta organizacinė priemonė įgyvendinama Europos Sąjungos fondų, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir privataus kapitalo lėšomis įsteigiant fondą ar panaudojant kitas privačių lėšų pritraukimo galimybes. Fondas steigiamas ir jo valdytojas paskiriamas vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), 2 straipsnio 27 punktu.

32. Programos 30.2 papunktyje nurodyta techninė priemonė įgyvendinama vykdant Programos 1 ir 2 prieduose nurodytas veiklas.

33. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, atsižvelgdama į investicijų projektų finansavimo galimybes, skelbia kvietimą rengti savivaldybių viešųjų pastatų investicijų projektus pagal Programą.

34. Savivaldybės viešųjų pastatų investicijų projektų vykdytojai yra savivaldybių vykdomosios institucijos, kurios, siekdamos pagal Programą padidinti nuosavybės teise valdomų viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumą, atlieka šiuos veiksmus:

34.1. atrenka savivaldybei nuosavybės teise priklausančią viešąją pastatą. Atrenkant viešąją pastatą savivaldybėms rekomenduojama atsižvelgti į savivaldybių rengiamas teritorijų planavimo, atnaujinimo ir tvarkymo, kvartalų energinio efektyvumo didinimo programas, apimančias pastatų, infrastruktūros objektų, inžinerinių tinklų atnaujinimą, gyvenamosios aplinkos tvarkymą, arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamas regionų plėtros programas, kurių tikslas – užtikrinti darnią teritorijų (kvartalų) plėtrą ir tvarkybą;

34.2. atrinkto viešojo pastato naudojimo pagal paskirtį perspektyvas suderina su ministerija pagal kompetenciją atsižvelgiant į valdomo viešojo pastato paskirtį;

34.3. užsako atlikti pastato energijos vartojimo auditą ir parengia viešojo pastato investicijų projektą, kaip nustatyta 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [539](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-07-04, i. k. 2017-11472

35. Pagal Programą parengti savivaldybių viešųjų pastatų investicijų projektai finansuojami šiais būdais:

35.1. suteikiant kreditą Programos 31 punkte nurodyto fondo lėšomis: gavus šio fondo valdytojo arba fondo valdytojo atrinktos finansų įstaigos rašytinį pritarimą dėl kredito suteikimo, organizuojamas pastato atnaujinimo (modernizavimo) projekto parengimas ir įgyvendinimas;

35.2. taikant ETPT modelį: vadovaujantis energetikos ministro patvirtintais ETPT modelio įgyvendinimo tipiniais dokumentais (technine specifikacija, paslaugų teikėjų kvalifikacijos įvertinimo reikalavimais, teikėjų pasiūlymų vertinimo kriterijais ir tipine

energijos taupymo paslaugų sutartimi), vykdomas viešasis pirkimas ir pasirašoma su ETPT energijos vartojimo efektyvumo paslaugų sutartis.

36. Sprendimą dėl investicijų projekto finansavimo pagal Programą būdo, tvirtindama investicijų projektą, priima savivaldybės taryba. Priėmus sprendimą projektą finansuoti Programos 35.1 papunktyje nurodytu būdu, priimamas sprendimas dėl lėšų investicijų projektui finansuoti skolinimosi ir įsipareigojimas pasiskolintas lėšas grąžinti finansų įstaigai, tam per visą paskolos grąžinimo laikotarpį planuojant ir skiriant reikiamo dydžio lėšas, reikalingas pastatui išlaikyti ir kreditui grąžinti.

37. Jeigu priimtas sprendimas projektą įgyvendinti taikant ETPT modelį, sudarius ETPT energijos vartojimo efektyvumo paslaugų sutartį, ETPT gali dėl kredito suteikimo kreiptis į Programos 35.1 papunktyje nurodytą fondo valdytoją arba fondo valdytojo atrinktą finansų įstaigą.

38. Savivaldybės viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų stebėseną aplinkos ministro nustatyta tvarka vykdo viešoji įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra.

39. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija informaciją apie Programos įgyvendinimą, kiek tai susiję su savivaldybių viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimu, kasmet teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei savo metinėse veiklos ataskaitose.

Skirsnio pakeitimai:

Nr. [152](#), 2016-02-18, paskelbta TAR 2016-02-24, i. k. 2016-03585

IV SKYRIUS PROGRAMOS FINANSAVIMAS

40. Programa finansuojama Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų, Europos struktūrinių investicijų fondų, tarptautinių organizacijų, privačių investuotojų ir kitų šaltinių lėšomis.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [152](#), 2016-02-18, paskelbta TAR 2016-02-24, i. k. 2016-03585

41. Pagal Programą įgyvendinami viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektai taikant ETPT modelį, skiriant grąžinamąją subsidiją, taikant finansines priemones, teikiant subsidijas arba naudojant šių priemonių derinius.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [152](#), 2016-02-18, paskelbta TAR 2016-02-24, i. k. 2016-03585

42. Ministerijos pagal kompetenciją, atsižvelgdamos į viešojo pastato paskirtį, iš joms skirtų asignavimų gali skirti papildomą finansavimą, susijusį su viešojo pastato atnaujinimu ir (veiksmų) priemonių, nenurodytų Programos 2 priede, įgyvendinimu. Lėšos, skirtos Programos 2 priede nenurodytiems veiksams (priemonėms) finansuoti, nelaikomos pagal Programą skiriamu finansavimu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [539](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-07-04, i. k. 2017-11472

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [152](#), 2016-02-18, paskelbta TAR 2016-02-24, i. k. 2016-03585

Priedo pakeitimai:

Nr. [1209](#), 2015-11-18, paskelbta TAR 2015-11-27, i. k. 2015-18851

Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos
1 priedas

GALIMŲ VEIKLŲ DERINIŲ (ALTERNATYVŲ) SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Galima alternatyva / galima veikla	Naujo pastato statyba ir esamo nugriovimas	Naujo pastato įsigijimas	Naujo pastato statyba ir esamo pardavimas	Valstybės viešojo pastato atnaujinimas	Esamo viešojo pastato perėmimas ir atnaujinimas	Kita alternatyva
1.	viešojo pastato atnaujinimas				+	+	
2.	viešajam pastatui funkcionuoti reikalingos inžinerinės infrastruktūros atnaujinimas				+	+	
3.	viešojo pastato statyba	+		+			
4.	viešajam pastatui funkcionuoti reikalingos inžinerinės infrastruktūros sukūrimas	+		+			
5.	viešojo pastato ar jo dalies nugriovimas	+		+			
6.	viešojo pastato įsigijimas		+				
7.	žemės naujam viešajam pastatui įsigijimas		+	+			
8.	viešojo pastato pardavimas			+			
9.	viešojo pastato ar jo dalies perdavimas kitai (-oms) valstybės institucijai (-oms)		+			+	
10.	viešojo pastato ar jo dalies perėmimas iš kitos valstybės institucijos					+	

Viešųjų pastatų energinio efektyvumo
didinimo programos
2 priedas

VIEŠŲJŲ PASTATŲ ATNAUJINIMO VEIKSMŲ (PRIEMONIŲ) SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Veiksmo (priemonės) pavadinimas
1.	Šildymo (vėsinimo) ir karšto vandens inžinerinių sistemų modernizavimas
2.	Vėdinimo ir (ar) rekuperacijos sistemų modernizavimas ar įrengimas
3.	Stogo šiltinimas (taip pat ir naujos stogo dangos įrengimas), perdangos po vėdinama šlaitinio stogo pastoge šiltinimas
4.	Išorinių pastato sienų ir cokolio šiltinimas, taip pat ir sienų (cokolio) konstrukcijos defektų pašalinimas ir nuogrindos sutvarkymas
5.	Kitų perdangų (perdangos virš įvažiavimų, įėjimų), kurios ribojasi su išore, šiltinimas
6.	Lauko ir tambūro durų keitimas, taip pat ir įėjimo laiptų remontas ir pritaikymas neįgaliųjų poreikiams
7.	Langų keitimas į mažesnio šilumos pralaidumo langus
8.	Rūsio perdangos ir (ar) grindų ant grunto šiltinimas, šildomo rūsio atitvarų šiltinimas
9.	Apšvietimo sistemos modernizavimas
10.	Atnaujintame pastate įrengtos katilinės modernizavimas ir atsinaujinančių energijos išteklių įrengimas
11.	Bendrojo naudojimo inžinerinių sistemų (elektros, priešgaisrinės saugos, geriamojo vandens, buitinių nuotekų, drenažo, taip pat ir pastatui priklausančių vietinių įrenginių) atnaujinimas ar keitimas
12.	Konstrukcijų (balkonų laikančiųjų konstrukcijų ir saugos aptvarų, stogelių virš įėjimo į pastatą), kurios nesusijusios su šio priedo 1–10 punktuose nurodytomis priemonėmis, keitimas – teisės aktų nustatyta tvarka pripažintos jų avarinės būklės likvidavimas
13.	Bendrojo naudojimo laiptinių paprastas remontas (vidaus sienų, lubų, grindų paruošimas dažyti ir dažymas, laiptų, laiptų turėklų atnaujinimas ir dažymas)

Priedo pakeitimai:

Nr. [539](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-07-04, i. k. 2017-11472

3 priedas. Neteko galios nuo 2017-07-05

Priedo naikinimas:

Nr. [539](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-07-04, i. k. 2017-11472

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1209](#), 2015-11-18, paskelbta TAR 2015-11-27, i. k. 2015-18851

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimo Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [152](#), 2016-02-18, paskelbta TAR 2016-02-24, i. k. 2016-03585

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimo Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [539](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-07-04, i. k. 2017-11472

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimo Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“ pakeitimo